

**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА ВАСПИТАЧЕ И
ПОСЛОВНЕ ИНФОРМАТИЧАРЕ – СИРМИЈУМ**

СРЕМСКА МИТРОВИЦА

**РЕЛАЦИЈЕ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ СПОРТСКО-
РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ У
ПЛАНИРАНИМ СИТУАЦИЈАМА ЗА УЧЕЊЕ
ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА**

МАСТЕР РАД

Сремска Митровица, 2026

**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА ВАСПИТАЧЕ И
ПОСЛОВНЕ ИНФОРМАТИЧАРЕ – СИРМИЈУМ, СРЕМСКА
МИТРОВИЦА**

**РЕЛАЦИЈЕ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ СПОРТСКО-
РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ У
ПЛАНИРАНИМ СИТУАЦИЈАМА ЗА УЧЕЊЕ
ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА**

МАСТЕР РАД

Ментор:

др Дејан Савичевић, проф.

Студент:

Милица Андрић

Бр. индекса: 26/2019-м

Сремска Митровица, 2026

Апстракт

Спортско-рекреативне активности се могу дефинисати као добровољна физичка активност коју човек бира у слободно време. Она је део самореализације човека кроз спој забаве и разоноде. Остварује утицај на биолошке, социолошке и психичке особине човека. Обухвата најразличитије активности које се везују за здрав животни стил, а одвијају се као вид активног одмора. Спортско-рекреативне активности за децу предшколског узраста треба да буду забавне и да се организују кроз игру јер ће такво позитивно искуство код деце појачати жељу и интересовање за физичком активношћу. Како се по новим Основама програма предшколског васпитања и образовања (Године узлета, 2018) променила парадигма образовања и сви циљеви васпитања и образовања су концентрисани на општу добробит детета, изазов за васпитаче је осмислити активности у планираним ситуацијама учења које ће бити у складу са дечијим потребама, интересовањима и склоностима, али такође и у складу са темом актуелног пројекта који се реализује у узрасној групи. У раду је спроведено истраживање са циљем откривања односа између теоријских поставки спортско-рекреативних активности у раду са децом предшколског узраста и њихове практичне примене у планираним ситуацијама учења. Истраживање је спроведено у периоду од 20.05.2024. до 30.05.2024. г. путем онлајн анкете за васпитаче студенте друге године Високе школе струковних студија за васпитаче и пословне информатичаре – Сирмиум, смер струковни васпитач деце предшколског узраста. Узорак истраживања чини укупно 67 студената друге године, од тога 13 студената у седишту и 54 ван седишта, у издвојеној јединици у Чачку. Прикупљени подаци говоре у прилог томе да се деца предшколског узраста укључују у организоване спортско-рекреативне активности у планираним ситуацијама учења, али да њихов интензитет није у складу са препорукама из релевантних теоријских извора.

Кључне речи: дете, спортско-рекреативне активности, учење, игра.

Садржај:

Увод.....	5
1. ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ	6
1. 1. Утицај физичке активности на здравље детета	7
1. 2. Недостатак физичке активности и проблем хипокинезије код деце	10
1. 3. Примереност спортских активности узрасту деце.....	11
2. СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНЕ АКТИВНОСТИ	12
2. 1. Спортско-рекреативне активности у вртићу	15
2. 2. Заступљеност спортско-рекреативних активности у вртићу	19
2.3. Спортско-рекреативне активности у планираним ситуацијама учења	21
3. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА	23
3. 1. Предмет и проблем истраживања	23
3. 2. Циљ и задаци истраживања.....	23
3. 3. Контекст и узорак истраживања	24
3. 4. Методе, технике и инструменти истраживања.....	24
3. 5. Динамика истраживања	25
4. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА	25
4. 1. Преглед података истраживања	25
5. ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПРАКСЕ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ У ПЛАНИРАНИМ СИТУАЦИЈАМА УЧЕЊА У ПРОЈЕКТНОМ ПЛАНИРАЊУ	42
5. 1. Пример планираних ситуација учења у пројекту са могућим предлозима за унапређење праксе спортско-рекреативних активности	42

ЗАКЉУЧАК.....	47
ЛИТЕРАТУРА.....	48
ПРИЛОЗИ	53

Увод

Савремено друштво окарактеризирано је седентарним начином живота и изразитим смањењем телесне активности. Такав начин живота повезује се с повећаним бројем особа оболелих од болести система органа за дисање, коштаног и нервног система (Мишигој – Duraković i sur., 1999: 12). Један од највећих проблема данашњице је недостатак рекреативних активности проузрокован убрзаним технолошким развојем и њеним утицајем на слободно време код деце и одраслих. Рекреација и физичка активност деце у предшколским установама заокупља све више пажње услед нагле појаве гојазности проузроковане опадањем физичке активности свих узраста у све већем броју земаља (Obesity: Preventing and..., 2000).

“Спортска активност омогућава свакој особи задовољавање основних људских потреба: за кретањем и игром, за сигурношћу, за редом и поретком, за припадањем, за самопоштовањем и самоактуализацијом“ (Милановић, 1997.) Потреба за кретањем и игром је најзначајнији биолошки фактор нормалног и здравог телесног развоја детета предшколског узраста. Основне и најчешће физичке активности деце у предшколским установама су рекреативне активности, које су неопходне за развој моторичких способности код деце. Рекреативне активности, поред физичког развоја и развијања моторичких способности, доприносе социјалном, когнитивном и емотивном развоју, омогућавају деци да изражавају своју креативност и машту.

Сходно горе наведеном, у раду је спроведено истраживање којим желело се доћи до детаљнијих информација о релацијама између теорије и праксе у примени спортско-рекреативних активности у раду са децом предшколског узраста, али и о укључености деце предшколског узраста у спортско-рекреативне активности. Рад се у првом делу ослања на теоријске постулате о спортско-рекреативним активностима у раду са децом предшколског узраста, док је у другом делу рада дат пример истраживања о релацијама између теорије и праксе у примени спортско-рекреативних активности у раду са децом предшколског узраста и предлози за унапређење васпитно-образовне праксе.

1. ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Физичка активност деце предшколског узраста је један од битних фактора у њиховом развоју. Такође, физичка активност је од великог значаја у развоју и одржавању људских способности током целог живота, што значи да је важан фактор у постизању оптималног здравља, а делује и на смањење ризика од разних болести. Деца уче и осећају предности физичке активности и здравог начина живота између треће и шесте године. У овом узрасту се развијају позитивне животне навике које се преносе на одрасло доба. У фази развоја различитих способности предшколске деце, одрасли имају велику одговорност да створе подстицајну околину за учење и развој, која ће у првом реду потпомоћи развој мотивације.

Од специфичних, образовних поступака који могу доприносити целовитом развоју детета, чини се да је један од најефикаснијих, заједничка физичка активност одраслих (васпитача, родитеља) и деце, позитиван став према физичкој активности и здравом начину живота, заједничке шетње, излети, вожње бициклом, посете спортским догађајима и сл, наравно, уз стављање тежишта на иницијативу и активност детета. Зато одређени број аутора сматра да на моторички развој и моторичку успешност деце утичу и социолошки фактори, који се на млађим узрастима директно доводе у везу са ставом и примером одраслих (Ђорђевић, 2006).

Промена става деце према физичкој активности је много теже када дођу у адолесценцију. Истраживања указују на то да физичка активност опада са узрастом (Žnidarec Čučković i Ohnjec, 2014), при чему се адолесценција препознаје као период у коме је овај пад најизраженији. Сврха овог раног почетка је да помогне деци да развију одређене ставове, уверења и понашања која ће им помоћи да стекну скуп основних вредности о здравом начину живота. Омогућавање раног почетка развојно примерених физичких активности обезбедиће деци основу за вођење здравог начина живота и стицање сложенијих моторичких вештина потребних у животу, уз помоћ коцкица, игре и спортских активности.

Ауторо Зајец и Цемић (Zajec i Cemić, 2010) истичу улогу васпитача као веома важног фактора када је у питању квалитет организације и учесталости физичке активности деце. Важно је да они науче децу да је кретање важно. Деца ће тако уживати у физичкој активности и схватиће да је она добра за њихов развој. Неуморним понављањем разних покрета и активности деца развијају хармонију у покретима и покретима, савладају употребу и коришћење предмета и ствари и њихово ношење.

Овладавање различитим вештинама најчешће је везано за физичке активности јер деца уче низ нових покрета, наилазећи на потешкоће у којима треба и желе да знају шта, како и зашто раде. Савладавањем ових физичких активности деца се припремају за касније лакше стицање знања и развијају вештине које ће допринети лакшем сналажењу у осталим активностима у свакодневном животу (Rečić, 2006). Физичка активност деце предшколског узраста је саставни део раста у коме долази до изражаја држање тела, кретање и стварање односа са објектима у простору. Прва добровољна искуства дете стиче померањем главе и горњег дела трупа, превртањем, седењем, пузећи до ходања кад му је дорасло (Rečić, 2006).

1. 1. Утицај физичке активности на здравље детета

Физичка активност је витална људска потреба. У савременим условима живота последице недовољног кретања могу се надокнадити специфичним програмима вежбања, али и рекреативним спортским активностима. Недовољна физичка активност може довести до недостатка основних покретачких снага готово свих виталних функција, а у савременим условима живота смањене су и основне моторичке способности, посебно брзина, снага и издржљивост. У савременим условима живота све физичке активности су углавном сведене на минимум. Стога је важно физичку активност учинити навиком и укључити је у свакодневицу савременог човека док је још дете (Sindik, 2008). Физичко вежбање на предшколском узрасту треба да се организује уз поштовање одређених принципа. Аутори Радовановић и Игњатовић (2013) истичу да два главна принципа у планирању физичке активности деце треба да буду:

- стварање раних позитивних искустава за децу кроз различите облике физичке активности и

- укључивање физичке активности у свакодневни живот деце (нарочито оне са прекомерном телесном масом или гојазношћу).

Физичка активност јача мишићну масу, утиче на очување коштане масе и одржава спретност, што је важно за избегавање прелома услед незгодних падова. Редовно и правилно извођење физичке активности делује у смислу очувања и побољшања вентилационе функције плућа током вежбања. Позитивни утицаји на респираторни систем (Аћ-Никolić, Ћанковић, Драганић, Радић, 2010):

- приликом кретања повећава се потреба за кисеоником;
- мишићи који учествују у дисању морају интензивније да раде, што доводи до њиховог јачања;
- јачи мишићи могу снажније да покрећу грудни кош, па се тако повећава његова еластичност;
- повећава се инспирација и експирација, тиме се повећава плућни капацитет, а дисање постаје еластичније;
- носна шупљина, ждријело, душник и бронхије су уски што отежава удисај (инспирацију) ваздуха;
- дијафрагма је доста висока, ребра мало нагнута, па је обимдисајних покрета мали, а потреба за кисеоником већи.

Посебно су погодне аеробне физичке активности попут вожње бицикла, пливања, трчања и ходања, које развијају велики број различитих психофизичких карактеристика организма.

Физичка активност покреће адаптивни капацитет локомоторног система; отпор везивног ткива, тетива и лигамената, хрскавице и костију, издржљивост великих мишићних група. Физичким вежбањем се изазива низ промена најпре на већим мишићним групама, а затим на мањим (Аћ-Никolić, Ћанковић, Драганић, Радић, 2010). Бављењем физичком активношћу деца јачају мишиће, кости и унутрашње органе. На пример, када дете трчи, пулс му се убрзава, почиње да дише дубље и чешће, јер мишићи при трчању јаче раде, па срце, плућа и други системи тела природно повећавају своју продуктивност и снагу. Дете које се бави физичким активностима има здравије и јаче унутрашње органе.

Физичке активности помажу у борби против менталног стреса и стресних ситуација, којих у данашњем животу има много. Стога је најважније да се поред биолошких потреба детета задовољи и његова потреба за вежбањем. Бављење физичком активношћу позитивно утиче на психичко здравље детета. То доприноси стварању идентитета и доживљаја компетенције, а самим тим и јачању позитивне слике о себи и самоперцепцији.

Студије рађене на подручју Србије у којима су поређене разлике у телесној композицији између оних који се баве спортом као интензивном физичком активношћу и неспортиста, односно оних који се ретко баве физичком активношћу, показале су да постоје статистички значајне разлике између ових група, а да су основни разлози томе дуготрајни недостатак адекватне физичке активности, лоше балансирана исхрана и полне разлике (Stanimirov i Zvekić-Forcan, 2012; Bubanji i sar., 2013; Simić i sar., 2015). Такође, деца која су прекомерно ухрањена и гојазна, имају знатно умањене моторичке способности у односу на нормално ухрањену децу, посебно у домену испољавања снаге (Ђокић Медедовић, 2013). Већа густина костију и мања количина масног ткива су присутни код деце која се активно баве спортом у односу на неактивну децу (Obradović i sar., 2009).

При избору физичких активности за децу предност треба дати оним покретима и активностима које подстичу функционално побољшање срца, циркулације крви и дисања. Физичка активност спречава, ублажава и елиминише факторе ризика као што су психички стрес, ниво холестерола у крви, висок крвни притисак, прекомерна тежина. Његова правилна примена и избор одговарајућих вежби побољшава здравље детета.

Физичка активност треба да буде саставни део целокупног скупа активности детета, како код куће, тако и у вртићу. Васпитач који спроводи физичке активности треба да понуди најприкладнији избор активности за дете и да одлучи које је право време за њену примену. Не треба чекати да се појаве видљиви знаци нарушеног здравља детета (спуштена стопала, крива кичма, брзи замор и немогућност обављања било какве активности), па да се тек онда обрати пажња на физичку активност. Недовољна физичка активност доприноси слабљењу не само једног органа, већ целог тела (Rečić, 2006).

Понекад и физичка активност може негативно утицати на здравље детета. Најчешће се ради о здравственим тегобама које могу изазвати „претерано форсирање”, односно исцрпљеност, неодговарајуће дозирање игре. На овај начин може доћи до упале мишића, тетива или зглобова, али и повреда. Посебно је опасно када дете не мирује онолико дуго колико је потребно да упала или повреда зарасте након повреде или упале. Негативан утицај могу имати и нежељене психолошке последице, условљене неодговарајућим подстицајима, односно омаловажавањем детета и вербалним или физичким насиљем. Такође је неприкладно да васпитачи форсирају успех, уместо да стимулишу дете да покушава да напредује. Последице овога могу бити губитак мотивације за учешће у физичким активностима, али и рушење дететовог самопоуздања (Sindik, 2008).

Предшколске установе су примарни извор здравствених знања детета. Подижу свест деце о здравом начину живота. Васпитачи су прави пример деци за здрав начин живота и одговорни су за спровођење плана и програма и планирање свакодневних физичких активности.

1. 2. Недостатак физичке активности и проблем хипокинезије код деце

Појам хипокинезије се јавља упоредо са појавом савременог начина живота, који је условљен лошим животним навикама, пре свега квалитетом намирница које деца уносе, брзом храном и сл. а насупрот томе, драстично смањеном физичком активношћу. Дете које одраста у савременом друштву осим слободног времена, развило је и лоше навике у исхрани, што у несразмери са физичким активностима, доводи до масовне појаве гојазности међу дечијом популацијом, а самим тим и повећаним ризиком за настанак разних болести. У условима хипокинезије у организму настаје читав низ неповољних патофизиолошких промена које се доводе у везу са директним нарушавањем здравља (Kolarov, 2007).

Аутор Николић (2019) истиче како је компјутеризација и омогућен приступ свим достигнућима ИТ сектора, заменила дечију игру на отвореном простору, уз све чешћу појаву дуготрајних забава у затвореним клубовима видео игрица, интернета, мобилних апликација и друштвених мрежа. За правилан раст и развој дечијег организма, неопходно је

природно окружење, са чистим ваздухом, физичким активностима и здравом исхраном, све оно што „дете 21. века” нема као навику.

Аутор Николић (2019) наводи да према истраживањима 80% деце не једе довољно поврћа, свако треће једе препоручену количину воћа, само трећина деце једе довољно меса, а готово ниједно дете нема у оброцима довољно житарица. Такође је утврђено да тек трећина деце узима довољне количине млека и млечних производа, 15% углавном једе масну храну а више од 60% нема никакве редовне физичке активности. Аутор Николић (2019) надаље истиче да здрава исхрана деце подразумева дневни унос више од шест порција житарица, три порције поврћа, две порције воћа, три порције млека и млечних производа, пет и више порција протеинских намирница (риба, орашasti плодови, месо), као и умерен унос масноћа, слаткиша и зачина као што је кухињска со. Осим тога, дете треба да има 60 и више минута умерено интензивне физичке активности сваког дана у недељи како би се очувало и унапредило опште здравље детета.

1. 3. Примереност спортских активности узрасту деце

Када дете желимо укључити у неки облик спортске активности или вежбања требамо водити рачуна да оно буде примерено његовом узрасту и развојним карактеристикама. Синдик (Sindik, 2008) наглашава да иако спорт најчешће има позитивне учинке на здравље, код претераног интензитета може доћи до замора, повреда и трајних деформација организма. Управо из тог разлога важно је одабрати спорт (или спортску активност) примереног интензитета и захтевности, у зависности од узраста детета. Осим тога, важно је поштовати индивидуалне разлике међу децом, као и њихово интересовање. Ваља водити рачуна како се деца предшколског узраста релативно брзо умарају па је из тог разлога потребно смењивати фазе рада с фазама одмора. Исто тако важно је да вежбе и садржаји који се спроводе са децом буду различити и занимљиви како се деца не би заситила стално понављајући исте (Findak, Delija, 2001: 27). Надаље, у раду с децом предшколског узраста не сме бити присиле или грубог приступа. Нема смисла инсистирати на точном извођењу покрета или превише оптерећивати децу јер би то могло довести до супротног ефекта, односно до губитка интересовања и одустајања. Уместо тога, боље је похвалити децу за добро изведен покрет или вежбу (Findak, Delija, 2001).

Аутро Виргилио (Virgillio, 2009) истиче како се телесна активност деце мора подстицати у оквиру њихове природне потребе за кретањем и игром, а одрасли су ти који морају ту потребу свакодневно неговати у позитивном, сигурном и подстицајном окружењу. Наглашава како телесна активност мора бити забавна јер ће такво позитивно искуство код деце појачати жељу и интересовање за физичком активношћу (Virgillio, 2009: 5). С тиме се слаже и аутор Синдик (Sindik, 2008) који наводи да уколико деца на спорт гледају као врсту игре, биће мотивисана током активности. Такође наводи како је код деце предшколског узраста важно потдсицати целовит развој и сматра како бављење спортом кроз своје посредне и непосредне циљеве доприноси целокупном развоју детета. Као посредне циљеве истиче: јачање самопоуздања код деце, развијање реалистичне и позитивне слике о себи, прихватање неуспеха, социјализација, поштовање и разумевање правила понашања. С друге стране, неки од непосредних циљева које наводи су: усвајање различитих врста покрета, стицање нових моторичких вештина и побољшање функционалних способности (Sindik, 2008).

2. СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Спортска рекреација представља део укупне рекреације човека (Влагас, 1994). Спортска рекреација је вид физичке културе, ненаметнута физичку активност која се одвија

у слободном времену, и доприноси побољшању здравља и обезбеђивању оптималног физичког стања човека.

Дефиниције спортске рекреације су бројне и исказују њене основне карактеристике, намену и циљ. Ауторка Воланска (Wolanska, 1971: 16), под спортском рекреацијом подразумева: “активности, чији је садржај спорт и туризам и којима се човек бави добровољно у време слободно од обавеза, ради одмора, разоноде и развоја сопствене личности, без главног циља, тј. постизања максималних спортских резултата, делатност која није сувише замарајућа и која доноси опуштање, радост, задовољство”.

Аутор Релац (Relac, 1975) истиче да је спортска рекреација организована друштвена делатност која је слободно изабрана, а кроз спортско-рекреативне активности и физичко вежбање омогућава људима здраву забаву, разоноду и активан одмор како би се одржала њихова физичка кондиција и очувало здравље.

Благајац (Bлагајас, 1994) спортску рекреацију дефинише као: “специфично подручје физичке културе, која је усмерена на задовољавање основних људских потреба и интереса кроз богатство разноврсних спортско-рекреативних активности, које су свима доступне и усаглашене са нивоом способности, здравственим стањем, полним и узрасним карактеристикама сваког појединца”. Он такође сматра да је циљ и суштина спортске рекреације да омогући активно задовољавање биопсихосоцијалне потребе човека за кретањем и игром.

У најширем смислу спортска рекреација се може дефинисати као добровољна физичка активност човека коју он бира у слободно време. Она је део самореализације човека кроз спој забаве и разоноде. Остварује утицај на биолошке, социолошке и психичке особине човека. Обухвата најразличитије активности које се везују за здрав животни стил, а одвијају се као вид активног одмора.

У неким земљама Европе и у Америци се као синоним за спортску рекреацију јавља појам “спорт за све“ као синоним за спортску рекреацију. Спорт за све подразумева да је он доступан свима, без притиска остваривања резултата, са циљем квалитетног провођења слободног времена и промоцијом здравог животног стила. Од 60-тих година XX века, спорт за све доживљава експанзију на локалним, регионалним и националним нивоима у свим

развијеним светским државама. Различите специјализоване интернационалне организације UNESCO (Организација за образовање, науку и културу Уједињених нација), WHO (Светска здравствена организација), IOC (Међународни олимпијски комитет), ICSSPE (Међународни савет за спортске науке и физичко образовање), CSIT (Међународна лабуристичка спортска конфедерација), се све више укључују у промоцију спорта у циљу развоја здравља, образовања, културе и рекреације (Da Costa & Miragaua, 2002). Основни мотиви учешћа у овако организованом спорту за све су: задовољство, уживање, побољшање здравља, социјална интеракција и изазов.

У нашем Закону о спорту је заступљен појам спортска рекреација и његови синоними су рекреативни спорт, спорт за све и масовни спорт. У закону се наводи да је “спортска рекреација (рекреативни спорт, спорт за све, масовни спорт) област спорта која обухвата добровољно бављење физичким вежбама, односно спортским активностима ради одмора, освежења, забаве, унапређивања здравља или унапређивања сопствених резултата и ради задовољавања потреба за кретањем, игром и дружењем, у свим сегментима становништва” (Закон о спорту Републике Србије, 2016, члан 3, тачка 3).

Основне опште карактеристике спортске рекреације према аутору Благајац (Blagajac, 1994) су:

- “слојевитост и динамичност у структури потреба и мотива учесника;
- активност, емоционалност и креативност које се испољавају у учествовању у слободно одабраним програмима и активностима;
- отвореност према свим социјалним, професионалним и узрасним категоријама становништва у свим срединама;
- многостраност, богатство и разноврсност програма, садржаја, облика организовања и деловања;
- флексибилност, доступност, прилагодљивост програма, технологије рада, организационе структуре;
- сврсисходност у смислу задовољавања релевантних потреба;
- вредносна оријентација на хумане вредности и квалитет живота;
- савременост у приступу, начину понуде, пропагирања, програмирања и реализације програма;

- научна утемељеност и валоризација ефеката програма” (Blaĝajaс, 1994: 99).

Спортско-рекреативне активности служе задовољавању специфичних потреба њихових корисника и треба да буду усклађене са здравственим стањем, узрастом, нивоом способности и интересовањима учесника. Теоретичари наводе разноврсне функције спортске рекреације.

Димазедиер (Dimazedier, 1963) истиче три функције спортске рекреације: репродуктивну; рекреативну и образовну.

Сербус (Serbus, 1973) наводи четири области у којима спортска рекреација има одређену функцију: развијање и одржавање физичких способности; компензација хипокинезије у свакодневном животу; као облик активног одмора и хуман вид забаве и социјалних контакта.

Благајац (Blaĝajaс, 1994), групише функције спортске рекреације у пет целина: биолошко-здравствене; образовно-васпитне; економско-радне; социолошко-психолошке и функције спортске рекреације у систему одбране и заштите.

Наведене функције представљају значај који спортска рекреација има на различите аспекте личности и њен развој. Спортско-рекреативне активности у првом плану треба посматрати са њиховом хуманитарном функцијом, односно као подручје које је извор свестране користи у погледу биолошких, психолошких, социолошких и образовних добробити.

Спортско-рекреативне активности треба да буду засноване на унутрашњој мотивацији и да кроз њих човек испољава своју креативност и задовољава своје жеље, потребе и интересовања.

2. 1. Спортско-рекреативне активности у вртићу

Ауторка Павловић-Бренеселовић наводи да: „подизање малог детета обухвата низ аспеката – негу, здравствену заштиту, васпитање, учење, бригу и старање,

исхрану, рекреацију, социјализацију, и залази у различита подручја јавног деловања: социјално, здравствено, просветно, културно“ (Павловић-Бренеселовић према: Vaucal, A., 2012: 146-147). Рекреативне активности су слободне или организоване активности деце и треба их разликовати од рекреативног вежбања које представља организован програм вежбања који има за циљ активирање мишића и повећање снаге тела. У предшколским установама рекреативне активности се организују у радној соби или сали за физичко вежбање; могу се организовати и у дворишту установе уколико временски услови то дозвољавају. Предшколска установа организује и рекреативне активности ван установе као што су шетња, летњи и зимски одмори, усмерене активности у природи. Организовањем рекреативних активности у природи, обезбеђује се боравак на свежем ваздуху и активан одмор, деца побољшавају и одржавају добро здравље, формирају позитивне ставове према природи и обогаћују и стичу нова знања (Правилник о основама програма одмора..., 2006).

Национална асоцијација за спорт и физичко васпитање (National Association for Sport and Physical Education, 2002) издала је документ о препорученом трајању физичке активности предшколске деце, у коме се наводи да свако дете треба да учествује у физичким активностима у трајању од најмање 60 минута, као и у физичким активностима кроз спонтану игру у трајању од неколико сати, на дневном нивоу. Не препоручују се активности деце у седећем положају у трајању дужем од 60 минута (National Association for Sport and Physical Education, 2002).

Аутор Синдик (Sindik, 2008) истиче како бављење спортом задовољава дететову примарну потребу за кретањем, које је од изузетне важности за дететов целокупни развој и рано учење. Највећи део времена деца проведу у игри. Осим што је активност која забавља, кроз игру деца улазе у различите улоге и развијају социјалне вештине. Осим што је телесна активност важна за правилан раст и развој и развијање моторичких вештина, она је такође значајна у превенцији гојазности која постаје све већи проблем савременог друштва.

Према Андријашевићу (Andrijašević, 2000) задатак спортске рекреације је да оствари субјективни осећај задовољства код деце – на основу њихових интересовања и мотива и да доведе до зближавања и пријатељских односа са другом децом.

Рочић (Ročić, 2019) истиче да је физичка активност којом доминира игра саставни део свакодневице детета, те га она мотивише, окупира и инспирише.

Пешикан и Антић (Pešikan i Antić, 2012, према Baucal, 2012: 98) истичу да је игра важна јер помаже деци да расту здравија и снажнија. Када деца трче, скачу, котрљају се, бацају, хватају или љуљају се они развијају мишиће. Физичке игре развијају снагу, издржљивост, равнотежу, координацију тела. У физичким играма деца уче да користе своје мишиће док ходају, скакућу, трче, пењу се или преврћу, или ситне кроз fine моторичке игре, као што је хватање руком или прстима (закопчавање и откопчавање разних дугмића, патената, дрикера, везивање пертли). Ауторке надаље истичу како је деци због много енергије коју поседују потребно да имају могућности да се физички играју да би сагоревали енергију, а онда да спавају и једу боље и здраво расту. На свим узрастима кроз игру се учи важна моторна координација.

Дујмовић (Dujmović, 1995) рекреацију објашњава као активност која се обавља у слободно време, а не ради се о професионалном раду или обавези.

Кроз рекреацију, човек користи своје слободно време да се истовремено повеже са телом и душом кроз регенерацију, опоравак и квалитетан одмор. Рекреација мора да пружи човеку оно што му недостаје у свакодневном раду и активностима. Позитивно утиче на све битне делове човековог живота, од породичног, социјалног, па и пословног плана (Babić, 2022).

Андријашевић (Andrijašević, 2000) наводи да су она моторичка искуства која дете стекне у раном периоду живота од великог значаја за сва његова каснија моторичка искуства јер се у том раном периоду рада највише развијају и дете од њих има највише користи.

Квалитетни спортски програми за децу вртићког узраста морају бити занимљиви, разноврсни и реализовани кроз игру. За децу је игра највећа мотивација за обављање физичком активношћу, због чега се на њу гледа као на централни метод рада (Živaljić, 2021).

Млађа деца првенствено уче и развијају се кроз покрет, због чега је важно развијати интелигенцију до треће године дететовог живота кроз моторичке активности које су детету природне, на пример трчање, повлачење, прескакање, окретање (Živaljić, 2021).

Рекреација и спорт су два веома блиска појма са бројним додирним тачкама. Главна карактеристика спорта је такмичење, а данас се спорт посматра као такмичење. Оно што чини главну окосницу рекреације су забава и опуштање, а циљ је побољшање здравља организма, његових способности и психичког благостања.

Кржељ (Krželj, 2009) наводи да физичка активност за коју се дете определи треба да буде опуштајућа, када дете иде на њу треба да иде са радошћу, да га ослободи стреса, да га обогати вештинама такмичарског духа и тимског рада, а важно је да од малих ногу стекну навику физичке активности која ће га подсећати на добробити вежбања и када одрасте (Krželj, 2009).

У рекреативним активностима детету је омогућено да задовољи више потреба истовремено. Мотивација детета за бављење одређеном активношћу није само постизање успеха у њој, суштина рекреације је да се детету обезбеди неопходна социјализација, односно да стекне пријатеље и здрав однос са другом децом и одраслима који га воде кроз активности.

Деца предшколског узраста првенствено уче кроз покрет, па је рекреативна активност идеална за развој чула, упознавање околине, стицање контроле и управљања својим телом (Ročić, 2019).

Заједнички основни значај спортско-рекреативног вежбања је слобода у избору игара и других активности где нису битне физичке предиспозиције, спремност и предзнање и где се на вежбање подстичу и деца са физичким инвалидитетом. Спортско-рекреативне активности се спроводе без стреса, без психичких и психичких напетости и притиска победе и пораза. Активности се лако савладавају јер су сав простор, опрема и идеје прилагођени деци, њиховом узрасту и полу. За децу је важно да већину свог слободног времена проводе у игри, шетњи и другим активностима које подразумевају боравак на сунцу, води и наравно на свежем ваздуху.

Веома је важно да се предшколско дете на прави начин усмерава у спортским и телесним активностима јер се том узрасту развија коштано-везивни и нервно-мишићни систем детета (Dizdarević, Krčmar i Martinić, 2013). Деца која су свакодневно изложена било којој количини адекватне телесне активности имају јаче мишиће и кости и

виткије тело, јер се телесним вежбањем контролише количина масног ткива, а самим тим и умањује ризик појаве гојазности, код телесно активније деце нижи је ниво холестерола у крви и нижи крвни притисак (Gavin, Dowshen, Izenberg, 2007). Спортско-рекреативне активности се могу одвијати и кроз игру, а највише се препоручују аеробне активности и активности јачања мишића, најмање три пута недељно (Meusel, 2006). Млађој деци потребно је омогућити да велики део времена проведу у игри, шетњи и сличним активностима. Посебно је важно нагласити како би се игра требала одвијати на свежем ваздуху и сунцу, а када је то могуће пожељно је укључити и активности у води. Такође, важно је нагласити чињеницу да дете не треба присилно уписивати на неки спорт. Дете би требало имати могућност самосталног избора активности којом се жели бавити, јер је на предшколском узрасту важно задовољити и дечју потребу за забавом. Ако дете не показује спортске амбиције, увек се може бавити рекреацијским активностима које су доступне свима и које такође имају низ позитивних учинака на здравље детета. А родитељима чије дете има воље и афинитета за спорт препоручује се да се дете бави одабраним спортовима (Ivančić i Sabo, 2012).

Стела (1992) међу рекреативне активности убраја: „мали голф, боћање, крикет, плес, санкање, „кошарка“, мали фудбал, екскурзије и још много тога“ (Stella, 1992: 71).

Према Петеху (Peteh, 1991), рекреативне активности обухватају: „игру, представе, плесове, музику, спорт, телевизију, биоскоп, друштвени живот, итд.“ (Peteh, 1991: 84). У различитим областима спроводе се различите рекреативне активности. У породичном дому то су најчешће јутарње истезање, играње уз музику, пикадо, вежбе у паузи, стони тенис... Док се на дечјем игралишту или у дворишту играју елементарне игре, возња бицикла, скутера, играње штафете, тенис, боћање, бадминтон, ролање, санкање... У природи Стела (Stella, 1992) наводи активности као што су ходање, штафете, трчање, чак и брзо ходање, затим скијање, уз оријентиринг и стицање извиђачких вештина.

2. 2. Заступљеност спортско-рекреативних активности у вртићу

Сваки вртић има обавезу да спроводи свакодневне телесне активности у раду са децом. Најчешће су то активности јутарњег телесног вежбања или физичке активности. Ако

говоримо искључиво о спортским програмима, план и програм је другачији и састављен је од низа кинезиолошких активности које утичу на дечији локомоторни систем (Neljak, 2009).

На основу података добијених анкетањем ставова васпитача о рекреативним активностима деце у предшколским установама, њиховој учесталости и времену трајања, према добијеним резултатима истраживања аутора Јанковића (2016) долазимо до тврдње да се деца недовољно баве рекреативним активностима у односу на препоруке (Јанковић, 2016).

Томац, Видрански и Циглар (Томас, Vidranski i Ciglar, 2015) су у свом истраживању дошли до резултата да постоје разлике између појединих дана у недељи у смислу заступљености физичке активности деце у предшколској установи. Током радне недеље у предшколској установи су имали су различите програмске активности. На пример, један дан су имали физичку активност у физкултурној сали, други јутарње телесно вежбање, трећи дан шетњу градом и сл. Свака активност је носила или мањи или већи број корака. Разлике које су се показале између појединих дана указују на то како је децу ипак потребно додатно подстицати на физичку активност, јер сам боравак у предшколској установи није довољан за оптималну телесну активност. Будући да деца у градском вртићу велики део дана бораве у затвореном простору, чешће се може чути да од васпитача захтевају одлазак у двориште вртића, чиме показују да желе бити више физички активна. То показују и добијени резултати поменутих истраживача, у којима је чак 47% испитаних васпитача из градских вртића одговорило да деца често од њих траже да им се задовољи потреба за физичком активношћу.

Ковачевић (2022) је у свом истраживању дошла до сазнања да су деца прилично физички активна у вртићу, те да васпитачи примењују редовно физичке активности кроз јутарњу гимнастику, игре на отвореном, и слично. Такође, резултати указују на то да васпитачи редовно планирају активности деце, и спроводе различите врсте активности. Већина васпитача сматра да имају адекватне услове за спровођење физичког васпитања, али им недостаје праксе и програма за спровођење физичких активности

Програм промовисања и подстицања спорта и телесне активности у Хрватској међу младима је Национални програм „Живети здраво“. Кроз програмску компоненту „Телесна

активност и здравље“ циљ је промовисање спорта и физичке активности. Иако је ходање најпопуларнија физичка активност и њене добробити далеко надилазе добробити свих других активности, његова је заступљеност још увек у опадању, наводи ауторка Грах (Grah, 2023).

На основу истраживања аутора Јанковића (2016) уочено је да се рекреативне активности у у предшколским установама организују скоро свакодневно кроз јутарњу гимнастику и вежбе обликовања, али да је њихов интензитет недовољан. На то утичу фактори као што су: величина радне собе, опремљеност предшколске установе реквизитима за елементарне активности и индивидуалне развојне карактеристике деце у васпитној групи.

Предшколске установе могу имати велики утицај на развој навика бављења физичким и рекреативним активностима код деце у најранијем периоду. Управо због опадања физичке активности деце на свим узрастима потребно је усмерити посебну пажњу на рекреативне активности деце, промовисање позитивног утицаја рекреативних активности на организам и здравље деце, поготово у најосетљивијем развојном узрасном добу – предшколском узрасту.

2.3. Спортско-рекреативне активности у планираним ситуацијама учења

„Планиране ситуације учења су ситуације у које се улази са намером да се нешто истражи, сазна, искуси, открије или представи. Оне су увек делатне за децу и смислено су повезане са темом/пројектом“ (Године узлета, 2018: 24). Планиране ситуације учења могу да покрећу деца и васпитачи. Планирану ситуацију учења васпитач покреће као део теме или пројекта који развија са децом.

У Општим основама предшколског програма (2006) наводи се да се васпитни циљеви у предшколској установи остварују кроз низ спонтаних животних ситуација, слободно одабраних или заједнички планираних активности (практичних, говорних, друштвених, игровних, спортско- рекреативних, уметничких, изражајно-стваралачких, истраживачко-

сазнајних), при чему се користе различита средства (сопствено тело, усмени и писани језик, ликовни, просторно-пластични и визуелни медији, музика и плес, математика), материјали (предмети свакодневне употребе, игровни и дидактички материјали, продукти културе и уметности) и методе (посматрање, испробавање и истраживање, изражавање, вежбање, стварање) (Опште основе предшколског програма, 2006: 55).

У Основама програма (2006) наводе се и садржаји физичких активности у које спадају природни облици кретања са елементима атлетике (ходање, трчање, скакање, пењање, провлачење, котрљање, одржавање равнотеже приликом кретања, шутирање, ударање и вођење лопте и др.); елементарна гимнастика са вежбама за развој телесне спретности (бацање и хватање, бацање котрљањем, гурање, вучење и потискивање, вожња трицикла, тротинета и бицикла, санкање, терање котураљки и клизање, елементарни облици спорта, организовано постављање и кретање); вежбе за развој појединих мишићних група (за развој раменог појаса, за развој леђних мишића, за развој трбушних мишића, за развој мишића стопала и ногу и за развој графомоторике); игре (примарне покретне игре, покретне игралике вежбе, тематске покретне игре, такмичарске покретне игре и елементарне спортске игре) и плесне активности (тематски плесови, плесови уз музичку пратњу, наше народне игре и плесови, плесови других народа и диско- плесови) (Опште основе предшколског програма, 2006: 129).

Рекреативне активности се у планираним ситуацијама учења често спроводе кроз игру и најчешће у природи и боравком на свежем ваздуху, што позитивно утиче на ослобађање од стреса и напетости. Осим тога у телесним активностима деца развијају своје моторичке и функционалне способности, граде поверење и сарађују са вршњацима, постају отвореније и социјално компететнија. Васпитачи могу да користе планиране ситуације учења како би кроз спортско-рекреативне активности деци омогућили:

- да чине што за њих има смисла, што их чуди и занима;
- да користе различите начине изражавања како би изразили своје идеје и предлоге, показали посвећеност и истрајност;
- да се на различите и креативне начине изражавају;
- да се упознају са елементима спорта

- прихватање изазова посебно у физичким активностима (водећи рачуна о здрављу и безбедности);
- да развијају заједништво кроз подстицање узајамне подршке, прихватање, уважавање, истицање вредности заједничког доприноса (Године узлета, 2018: 26).

3. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

3. 1. Предмет и проблем истраживања

Предмет истраживања су спортско-рекреативне активности у планираним ситуацијама учења у предшколским установама. Проблем истраживања су релације теорије и праксе спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења деце предшколског узраста.

3. 2. Циљ и задаци истраживања

Циљ истраживања је откривање односа између теоријских поставки спортско-рекреативних активности у раду са децом предшколског узраста и њихове практичне примене у планираним ситуацијама учења.

На основу постављеног циља истраживања, могу се извести следећи задаци:

1. Заступљеност спортско-рекреативних активности у предшколској установи у пројектном планирању;
2. Примена спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења;
3. Ангажованост васпитача у спровођењу спортско-рекреативних активности у предшколској установи.

3. 3. Контекст и узорак истраживања

Истраживање је спроведено у периоду од 20.05.2024. до 30.05.2024. г. путем онлајн анкете за васпитаче студенте друге године Високе школе струковних студија за васпитаче и пословне информатичаре – Сирмиум, смер струковни васпитач деце предшколског узраста. Узорак истраживања чини укупно 67 студената друге године, од тога 13 студената у седишту и 54 ван седишта, у издвојеној јединици у Чачку.

3. 4. Методе, технике и инструменти истраживања

Истраживање је квалитативно. Од инструмената је коришћена специјално конструисана анкета за студенте друге године Високе школе струковних студија за васпитаче и пословне информатичаре, смер струковни васпитач, којом су се прикупљали подаци о релацијама спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења између теорије и праксе. Анкета садржи петнаест питања комбинованог типа којом су прикупљани подаци о заступљености спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења у пројектном планирању у предшколској установи, о начинима њиховог усклађивања са темом пројекта и о релацијама између теорије и праксе у примени спортско-

рекреативних активности у раду са децом предшколског узраста по мишљењу студената који чине узорак истраживања.

3. 5. Динамика истраживања

Истраживање је спроведено у периоду од 20.05.2024. до 30.05.2024. г. путем онлајн анкете за васпитаче студенте друге године Високе школе струковних студија за васпитаче и пословне информатичаре – Сирмиум, смер струковни васпитач деце предшколског узраста. Прикупљени подаци су описани дескриптивном методом.

4. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

4. 1. Преглед података истраживања

На питање: Шта подразумевају планиране ситуације учења по новим Основама програма предшколског васпитања и образовања? Студенти су одговарали на следећи начин:

- а) ситуације у које се улази са намером да се нешто истражи, сазна, искуси, открије или представи – шездесет студената;

- b) ситуације учења које планира и организује искључиво васпитач – двоје студената;
- c) ситуације у којима деца стичу знања – петоро студената.

Графикон бр. 1 – Дефинисање планираних ситуација учења према Основама програма предшколског васпитања и образовања (Годинбе узлета, 2018) према мишењу студената

На основу добијених одговора студената може се закључити како највећи проценат студената (89,55%) сматра да су планиране ситуације учења ситуације у којима деца стичу знања, што је по новим Основама програма предшколског васпитања и образовања тачно наведена констатација.

На питање: Ко покреће планиране ситуације учења у вртићу? студенти су давали следеће одговоре:

- a) Васпитач – 27 студената;
- b) Деца – 2 студента;
- c) Васпитач иницира, деца бирају тему на основу интересовања – 10 студента;
- d) Васпитачи и деца равноправно и у складу са ситуацијом, потребама и интересовањима – 28 студента.

Графикон бр. 2 – Покретање планираних ситуација у вртићу по мишљењу студената

На основу добијених одговора може се закључити како су студенти подељених мишења о томе ко покреће планиране ситуације учења у вртићу. Веома је мала процентуална разлика између броја студената који сматрају да планиране ситуације учења у вртићу покрећу васпитачи и деца равномерно (41,79%) и оних који тврде да такве ситуације учења покрећу и иницирају васпитачи (40,3%).

На питање: У чему се огледа важност примене спорстко-рекреативних активности у вртићу? студенти су одговарали:

- a) Неопходне су у циљу нормалног раста и развоја детета – 55 студената;
- b) Помажу развоју моторичких вештина – 6 студената;
- c) Важне су због развијања здравих стилова живота – 4 студента;
- d) Неопходне су у одржавању здравља – 2 студента.

Графикон бр. 3 – Важност примене спортско-рекреативних активности у раду са децом предшколског узраста по мишљењу студената

На основу добијених одговора може се закључити како највећи проценат студената (82%) сматра да су спортско-рекреативне активности у раду са децом предшколског узраста неопходне у циљу нормалног раста и развоја детета.

На питање: Како је могуће спортско-рекреативне активности које покреће васпитач ускладити са дечијим интересовањима? студенти су одговарали:

- a) Тако што васпитачи систематски посматрају децу како би уочили њихова интересовања, индивидуалне способности и склоности – 50 студената;
- b) Прилагођавањем спортско-рекреативних активности теми пројекта којим се деца и васпитачи баве – 11 студената;
- c) Организовањем полигона у којима ће бити различите и разноврсне активности и игре – 6 студената.

Графикон бр. 4 – Усклађеност спортско-рекреативних активности са дечијим интересовањима

На основу добијених одговора може се закључити како студенти сматрају да се спортско-рекреативне активности могу ускладити са дечијим интересовањима тако што ће васпитачи систематски посматрати децу и откривати њихова интересовања, индивидуалне способности и склоности.

На питање: Да ли и на који начин спортско-рекреативне активности могу да се ускладе са темом пројекта? Студенти су одговарали:

- a) Може, тако што се посматрањем деце уочавају њихова интересовања и у складу са истим спортско-рекреативне активности усклађују са темом пројекта – 55 студената;
- b) Могу, у зависности од ангажованости васпитача и његовог креативног приступа – 10 студената;
- c) Спортско-рекреативне активности се не могу ускладити са сваком темом пројекта – 2 студента.

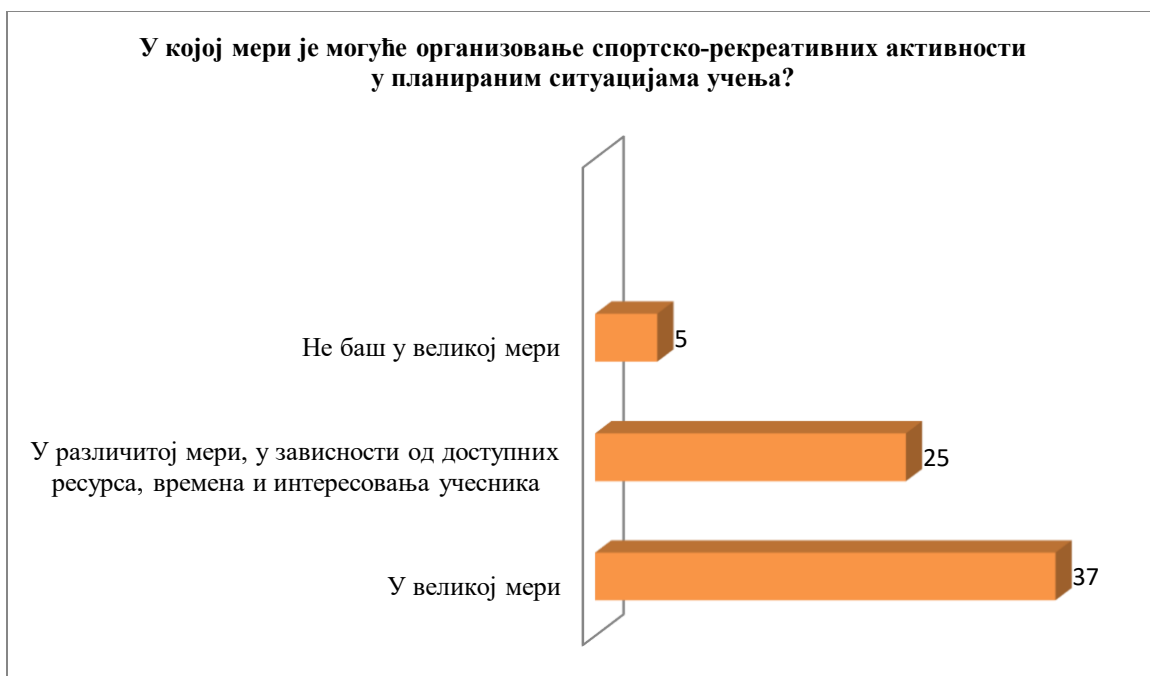

Графикон бр. 5 – Усклађеност спортско-рекреативних активности са темом пројекта

На основу одговора може се закључити како студенти сматрају да се спортско-рекреативне активности могу ускладити са темом пројекта кроз посматрање деце и откривањем њихових интересовања.

На питање: У којој је мери је могуће организовати спортско-рекреативне активности у планираним ситуацијама учења? студенти су одговарали:

- a) У великој мери – 37 студената;
- b) У различитој мери у зависности од доступних ресурса, времена и интересовања учесника – 25 студената;
- c) Не баш у великој мери – 5 студената.

Графикон бр. 6 – У којој мери је могуће по мишљењу студената организовање спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења

На основу одговора може се закључити како је већина студената (55,22%) мишљења да се спортско-рекреативне активности могу организовати у планираним ситуацијама учења у великој мери.

На питање: Колико често по Вашем мишљењу у вртићу треба организовати спортско-рекреативне активности у вртићу? студенти су давали следеће одговоре:

- a) Свакодневно – 59 студената;
- b) Када се за то укаже потреба – 7 студената;
- c) Само у планираним ситуацијама учења – 1 студент.

Графикон бр. 7 – Учесталост спортско-рекреативних активности у вртићу према мишљењу студената

На основу одговора може се закључити да је највећи проценат студената (88%) мишења како се спортско-рекреативне активности требају свакодневно организовати у вртићу.

На питање: На који начин васпитач може да прошири дечија интересовања за физичке активности у вртићу? студенти су одговарали:

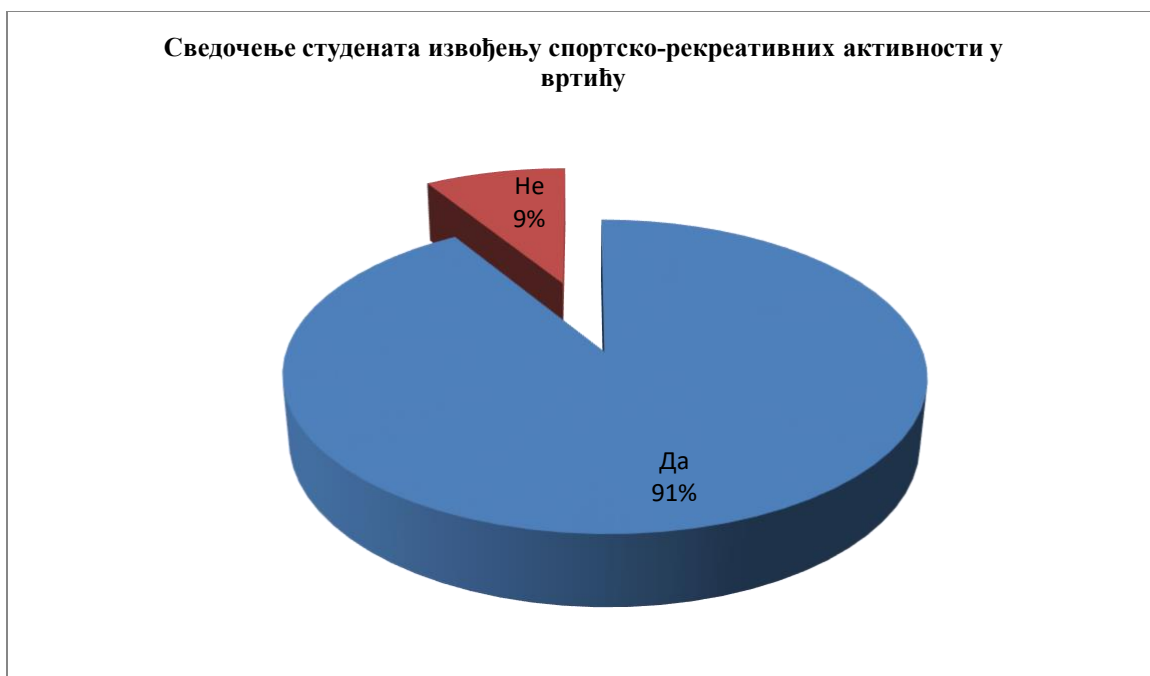
- a) Уношењем провокација и организовањем физичке средине – 25 студената;
- b) Организовањем физичких активности кроз игру - 17 студената;
- c) Кроз боравак на отвореном и коришћењем справа за игру и вежбање – 14 студената;
- d) Организовањем посета локалној средини и обезбеђивањем нових места за игру и учење о спорту и рекреацији – 11 студената.

Графикон бр. 8 – Проширивање дечијих интересовања за физичке активности по мишљењу студената

На основу одговора може се закључити како је највећи број студената (37,31%) мишљења да се дечија интересовања за физичке активности могу проширити уношењем провокација и организовањем физичке средине.

На питање: У току ваше стручне праксе, да ли сте сведочили извођењу спортско-рекреативних активности у вртићу? студенти су одговарали:

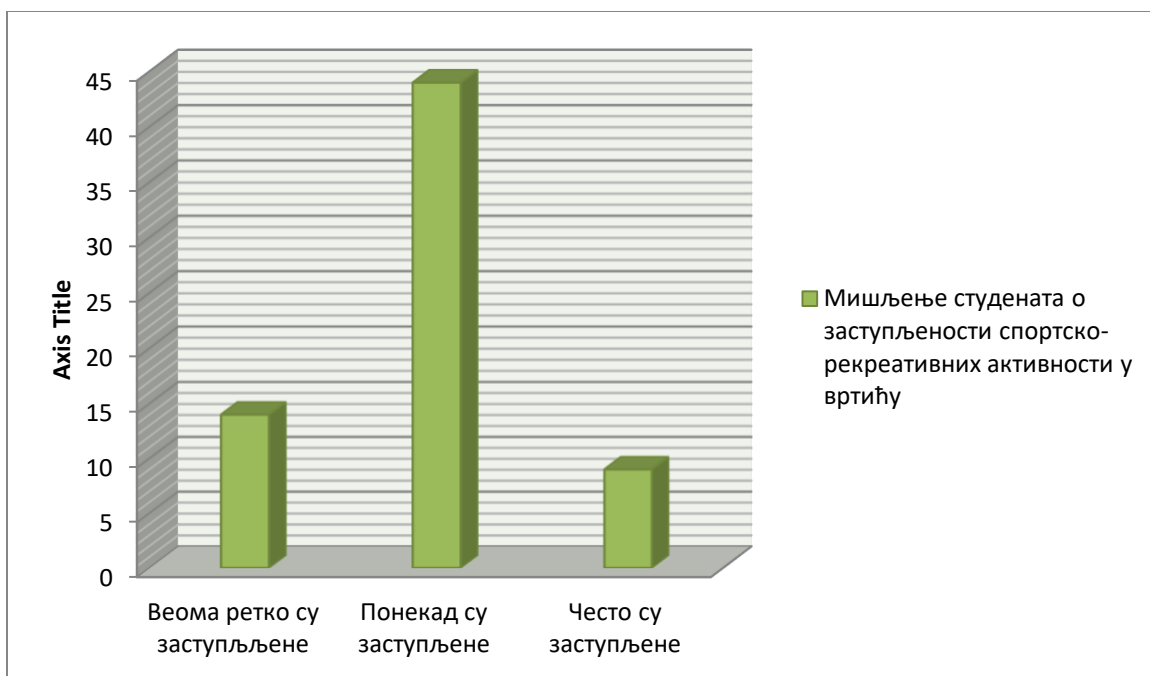

Графикон бр. 9 – Сведочење студената извођењу спортско-рекреативних активности у вртићу

На основу одговора може се закључити како је већина студента (91%) сведочила извођењу спортско-рекреативних активности у вртићу.

На питање: У којој мери су по Вашем мишљењу спортско-рекреативне активности заступљене у вртићу? студенти су одговарали:

- a) Веома ретко – 14 студената;
- b) Понекад – 44 студента;
- c) Често – 9 студената.

Графикон бр. 10 – Заступљеност спортско-рекреативних активности у вртићу на основу мишљења студената

На основу одговора може се закључити како су студенти мишљења да су спортско-рекреативне активности понекад заступљене у вртићу.

На питање: Да ли сте током стручне праксе у вртићу сведочили примени неких од спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења (пешачење, пливање, возња бицикла, вежбе на справама, вежбе обликовања, спортске игре и сл.)? Ако је Ваш одговор потврдан, неведите којим? студенти су одговарали:

- a) Да, пешачење, шетња – 31 студент;
- b) Свакодневни боравак на отвореном, покретне игре, вежбе обликовања – 24 студента;
- c) Полигон брзине спретности и крос – 8 студената;
- d) Нисам сведочила примени спортско рекреативних активности у планираним ситуацијама учења – 4 студента.

Графикон бр. 11 – Сведочење студента примени спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења

На основу одговора може се закључити да је највећи проценат студената сведочио пешачењу и шетњи као спортско-рекреативним активностима у вртићу и свакодневном боравку на отвореном уз вежбе обликовања.

На питање: Како су васпитачи усклађивали спортско-рекреативне активности са актуелним темом пројекта у вртићу? студенти су одговарали:

- a) Шетња до места у локалној средини која су у складу са пројектом – 30 студената;
- b) Прилагођавањем свакодневних телесних активности теми пројекта кроз вежбе разгибавања, покретне игре и вежбе обликовања – 5 студената;
- c) Спортско-рекреативне активности нису биле усклађене са темом пројекта – 32 студента.

Графикон бр. 12 – Усклађивање спортско-рекреативних активности са актуелном темом пројекта по мишљењу студената

На основу одговора може се закључити како су студенти подељених ставова о усклађености спортско-рекреативних активности са актуелном темом пројекта у вртићу. 44,78% студената наводи да је шетња једина спортско-рекреативна активност која је делимично усклађена са актуелном темом пројекта, док 47,76% студената наводи да спортско-рекреативне активности у вртићу нису биле усклађене са актуелном темом пројекта, тако да се може закључити да су исте или делимично усклађене, или уопште нису усклађене са актуелном темом пројекта.

На питање: У којој мери се по вашем мишљењу разликује оно што сте усвојили из теоријских поставки везано за физичке активности предшколске деце и праксе која се спроводи у вртићу? студенти су одговарали:

- a) У великој мери – 18 студената;
- b) Незнатно се разликује – 24 студента;
- c) Пракса оплемењује теорију и даје јој животност – 15 студената;
- d) Није било физичких активности у васпитној групи – 10 студената.

Графикон бр. 13 – Разлика између теоријских поставки везано за физичке активности предшколске деце и праксе која се спроводи у вртићу

На основу одговора може се закључити да највећи проценат студената (36%) сматра како се теоријске поставке везано за физичке активности предшколске деце и пракса која се спроводи у вртићу неznатно разликују, мада није занемарљив проценат студената (27%) који су мишљења да су разлике уочљиве у великој мери.

На питање: Због чега је по вашем мишљењу евидентна разлика између теорије и праксе у примени спортско-рекреативних садржаја у раду са децом предшколског узраста? студенти су одговарали:

- a) Пракса се одвија у реалном контексту који је за сваки вртић и васпитну групу различит, па се тако пракса и теорија разликују – 50 студената;
- b) Недовољна мотивисаност и ангажованост васпитача – 7 студената;
- c) Не знам – 10 студената.

Графикон бр. 14 – Разлози разлика између теорије и праксе у примени спортско-рекреативних садржаја у раду са децом

На основу одговора може се закључити да највећи проценат студената (74,63%) сматра да су разлози разлика између теорије и праксе у примени спортско-рекреативних садржаја у раду са децом у томе што се пракса одвија у реалном контексту и различита је у сваком вртићу и васпитној групи.

На питање: На који начин се по вашем мишљењу могу превазилазити разлике између теоријских и практичних методолошких поступака у примени спортско-рекреативних садржаја у раду са децом предшколског узраста? студенти су одговарали:

- a) Теорија треба више да буде флексибилнија и да се ослања на реални програм – 21 студент;
- b) Неопходна је додатна едукација васпитача о значају примене спортско - рекреативних садржаја у раду са децом – 23 васпитача;
- c) Боља ангажованост васпитача – 23 студент.

Графикон бр. 15 – Предлози студената за превазилажење разлика између теоријских и практичних методолошких поступака у примени спортско-рекреативних активности у вртићу

На основу добијених одговора може се закључити како студенти у превазилажењу разлика између теоријских поставки и практичне примене спортско-рекреативних активности у вртићу предлажу додатну едукацију васпитача и подизање њихове мотивисаности за примену физичких активности у васпитним групама у којима раде.

Анализом прикупљених одговора студената могу се извести следећи општи закључци:

На основу добијених одговора студената може се закључити како је разлика између теоријских поставки и практичне примене спортско-рекреативних активности евидентна у вртићима. Мишљења студената се разликују у зависности од тога у којим васпитним групама су боравили, па тако имамо подељена мишљења о томе да су разлике незнатне или уочљиве у великој мери. Разлоге за уочавање поменутих разлика треба по мишљењу студената тражити у у томе што се пракса одвија у реалном контексту и различита је у

сваком вртићу и васпитној групи, али и у различитој ангажованости и мотивисаности васпитача за спровођење спортско-рекреативних активности у раду с децом предшколског узраста.

Студенти су мишљења како су спортско-рекреативне активности у раду са децом предшколског узраста неопходне свакодневно у циљу нормалног раста и развоја детета и да се успешно могу примењивати и усклађивати са темом пројекта у планираним ситуацијама учења путем посматрања деце и откривањем њихових интересовања. Пракса показује другу слику и по мишљењу студената поменуте активности су делимично усклађене или нису уопште и понекад се спроводе. Разлоге за то треба тражити у недовољној мотивисаности васпитача, али и потреби за бољим теоријским поставкама, у смислу тога да се оне више ослањају на реални контекст вртића и конкретне васпитне групе у којима се примењују.

На основу добијених одговора може се закључити како студенти у превазилажењу разлика између теоријских поставки и практичне примене спортско-рекреативних активности у вртићу предлажу додатну едукацију васпитача и подизање њихове мотивисаности за примену физичких активности у васпитним групама у којима раде, али и уношење провокација и организовање физичке средине.

5. ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПРАКСЕ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ У ПЛАНИРАНИМ СИТУАЦИЈАМА УЧЕЊА У ПРОЈЕКТНОМ ПЛАНИРАЊУ

5. 1. Пример планираних ситуација учења у пројекту са могућим предлозима за унапређење праксе спортско-рекреативних активности

Спортско-рекреативне активности могу да се примењују у планираним ситуацијама учења када се ускладе са дечијим интересовањима у циљу задовољавања дечије потребе за кретањем. На следећим примерима планираних ситуација учења приказано је како се једноставним покретним играма и вежбама исте могу оплеменити, а дечијај мотивација за пројектне активности продубити.

Пројекат „Домаће животиње или кућни љубимци“

а) Планирана ситуација учења:

Слика бр. 1 – Тигрица Мица у посети мешовитој узрасној групи

Предлог спортско-рекреативних активности:

Вежба разгибавања „Тигрица разгибава крила“

Циљ вежбе: Јачање мишића руку и раменог појаса, ширење грудног коша.

Опис вежбе: Деца стоје у усправном положају, са раширеним рукама у висини рамена. Рукама иду до предручења и враћају се у почетни положај. Понављање 6 пута.

Игра „Птице лете“

У простору за игру у великом кругу означи се гнездо. Птице су у гнезду све док сене приближи и гнездо не дотакне дете које глуми мацу. Деца/птице тада лете изван гнезда све док се маца не удаљи (Марковић, Шаин, Ковачевић, Коруга, Ивановић, Бењански-Ристић, Крسمановић. Гајић и Пековић, 1997: 82)

б) Планирана ситуација учења: чилеанска веверица у вртићу

Слика бр. 2

Слика бр. 3

Слике бр. 2 и 3 – Веверица у посети вртићу

Предлози за спортско-рекреативне активности:

„Боса играоница“

Игра босим стопалима са зрневљем кукуруза. Деца ножним прстима убацују зрневље у посуду, преносе посуде, на парчету платна превозе зрневље и сл. (Марковић и сар., 1997: 118).

Вежба „Спретна веверица“

Стопала су у ширини рамена, преко десног бока деца подижу десну ногу савијену у колену и истовремено десним лактом дотичу десно колено. Исто то и са левом страном. Леђа су права. Вежба се ради наизменично једна па друга страна 6 пута. Издах је када се приближава лакат колену.

с) Планирана ситуација учења: Посета фарми домаћих животиња.

Слике бр. 4, 5 и 6 – Посета сеоском домаћинству

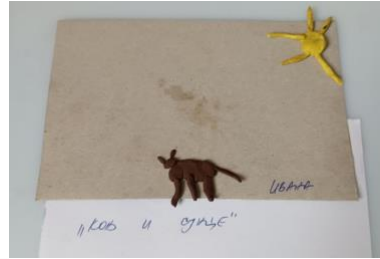
По повратку у васпитну групу организовати покретну игру „У земљи смо...“ у којој ће се деца кретати као наведена животиња опонашајући њено оглашавање.

“Игра лије, коке и пилића“

Једно дете је лија, једно кока, а остали пилићи. Лија стоји с астрани и и кружи на одређеној удаљености око коке и пилића, али им се не приближава. Кока у средини простора кокодаче, а за њом иду пилићи. Лија кришом хвата пиле/дете и бежи, кока кокодаче (Марковић, 1997: 282).

Једно дете је лија, једно кока, а остали пилићи. Лија стоји с астрани и и кружи на одређеној удаљености око коке и пилића, али им се не приближава. Кока у средини простора кокодаче, а за њом иду пилићи. Лија кришом хвата пиле/дете и бежи, кока кокодаче (Марковић, 1997: 282).

- d) Планирана ситуација учења: моделовање домаћих животиња и кућних љубимаца од пластелина.

Слике бр. 7 и 8 – Моделовање домаћих животиња и кућних љубимаца од пластелина

Игра „Куца“

Ослоњено на потколенице, дете се креће као куца, чувајући свој простор од других куца лугалица (Марковић и сар., 1997: 80). Игра може варирати са свим животињама које су деца моделовала.

Аеробна вежба ходања на отвореном

У дворишту вртића деца ходају на различите начине: брзо као куца, споро као лења маца, са високо подигнутим коленима као теле...

- е) Планирана ситуација учења: двориште за коке

Деца су дошла на идеју на направе двориште за коке. У радној соби је преостала табла стиропора након изложбе дечијих ликовних радова, па су деца добила идеју да им она послужи као панорама. Коке су исцртавала на картону и касније помоћу лепка лепила на дрвене штапиће које су постављала у „двориште“.

Слика бр. 9

Слика бр. 10

Слике 9 и 10 – Панорама сеоског дворишта са кокама и петлићем

Игра „Пилићи испод коке“

Игра се игра у пару. Једно дете је кока, а друго пиле. Кока прави тунел а друго дете се провлачи кроз ноге, руке, испод стомака, леђа... (варијација игре „Провлачење испод пара“, Марковић, 1997: 104).

Покретна игра на отвореном: „Лисица и коке“

У простору за игру постављени су обручи. Деца/коке стоје у обручима/гнездима. Једно дете је лисица и кружи око гнезда. На васпитачев знак, коке беже из гнезда, а лисица их хвата.

ЗАКЉУЧАК

Разлика између теоријских поставки и практичне примене спортско-рекреативних активности евидентна у вртићима. Она је по мишљењу студената будућих васпитача незнатна и уочљива у великој мери. Разлоге за двојачко тумачење уочених поменутих разлика по мишљењу студената треба тражити у у томе што се пракса одвија у реалном контексту и различита је у сваком вртићу и васпитној групи, али и у различитој ангажованости и мотивисаности васпитача за спровођење спортско-рекреативних активности у раду са децом предшколског узраста.

Студенти су мишљења како су спортско-рекреативне активности у раду са децом предшколског узраста неопходне свакодневно у циљу нормалног раста и развоја детета и да се успешно могу примењивати и усклађивати са темом пројекта у планираним ситуацијама учења путем посматрања деце и откривањем њихових интересовања. Практика показује другу слику и по мишљењу студената поменуте активности су делимично усклађене или нису уопште и понекад се спроводе у васпитним групама у којима су студенти будући васпитачи боравили током стручне праксе.. Разлоге за то треба тражити у недовољној мотивисаности васпитача, али и потреби за бољим теоријским поставкама, у смислу тога да се оне више ослањају на реални контекст вртића и конкретне васпитне групе у којима се примењују.

На основу добијених одговора може се закључити како студенти у превазилажењу разлика између теоријских поставки и практичне примене спортско-рекреативних активности у вртићу предлажу додатну едукацију васпитача и подизање њихове мотивисаности за примену физичких активности у васпитним групама у којима раде, али и уношење провокација и организовање физичке средине.

ЛИТЕРАТУРА

Andrijašević, M. (2000). Slobodno vrijeme i igra: Andrijašević, M. (ur.) Zbornik radova 9. Zagrebački sajam sporta i nautike, Zagrebački športski savez, Zagrebački velesajam, (str.7-15). Fakultet za fizičku kulturu: Zagreb.

Ač-Nikolić, E., Čanković, S., Draganić, N., Radić, I. (2010). Ispitivanje validnosti i pouzdanosti WHOQOL-BREF upitnika za populaciju starih u Vojvodini. *Zbornik Matice srpske za društvene nauke*.

Babić, M. (2022). *U zdravom tijelu zdrav duh: Tjelovježbom do boljeg zdravlja*. Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru, Mostar.

Baucal, A. (2012). Standardi za razvoj i učenje dece ranih uzrasta u Srbiji. Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, UNICEF, Srbija.

Blagajac, M. (1994). *Teorija sportske rekreacije*. Beograd: Fakultet za fizičku kulturu.

Bubanj, S., Živković, M., Stanković, R., Obradović, B., Purenović-Ivanović, T., Došić, A. (2013). Body composition in a high school population of athletes and non-athletes. *Facta Universitatis*. 11(3):197-208.

Virgillio, S. J. (2009). *Aktivan početak za zdrave klince: aktivnosti, igre, vježbe i savjeti o prehrani*. Buševac: Ostvarenje d.o.o.

Gavin, M. L., Dowshen, S. A., Izenberg, N. (2007): *Dijete u formi: praktični vodič za odgoj zdrave i aktivne djece – od novorođenčeta do tinejdžera*. Zagreb: Mozaik.

Grah, S. (2023). *Tjelesna aktivnost i zdravlje*. Završni rad. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti.

Da Costa, L. P. & Miragaya, A. (2002). *Worldwide Experiences and Trends in Sport for All*. Oxford: Meyer & Meyer Sport (Uk) Ltd.

Dizdarević, L., Krčmar, S., Martinić, M. (2013) Članak: *Kretanje i sport važni su za razvoj predškolske djece*, dostupno na: <https://roditelji.story.hr/Odgoj/Vrtic/a3672/kretanje-sport-vazni-su-za-razvoj-predskolske-djece.html> Поцећено 01.06.2024.

Dimazedier, J. (1963). Vers une civilisation du loisir? *Population*, 18 (1), 165.

Dujmović, D. (1995). Sportska rekreacija (1. Skripta za potrebe studenata), Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.

Đokić, Z., Međedović, B. (2013): Povezanost prekomerne uhranjenosti i gojaznosti sa motoričkim sposobnostima dece od 9-12 godina. *Fizička kultura*. 67(2): 91-102.

Đorđić, V. (2006). Roditelji i fizička aktivnost dece predškolskog i mlađeg školskog uzrasta. Gustav Bala (ur.), *Zbornik radova: Antropološki status i fizička aktivnost dece i omladine*, Novi Sad, 2006 (127-135). Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet fizičke kulture.

Žnidarec-Čučković, A., Ohnjec, K. (2014). Interesi djece i mladih u kontekstu pojavnosti fizičke aktivnosti i sporta. *Kineziologija*, Vol.46 No. Supplement 1, str. 75-81.

Živaljić, I. (2021). *Integrirani sportski programi u dječjem vrtiću*. Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu, Split.

Zajec, J., Cemič, A. (2010). Lifestyle of Future Preschool Teachers. Rado Pišot, Petra Dolenc, Vesna Štemberger, Boštjan Šimunčić, Ronald Malej (ur.), *Zbornik prispevkov - 6. Mednarodni znanstveni in strokovni simpozij "Otrok v gibanju za zdravo staranje" Portorož, 2010 (420-422)*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Pedagoška fakulteta Koper, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Zakon o sportu Republike Srbije. (2016). Beograd: *Službeni glasnik Republike Srbije broj 10/2016*.

Ivančić, I., Sabo, J. (2012): Izvannastavne aktivnosti i njegov utjecaj na učenikovo slobodno vrijeme, dostupno na: <http://www.pedagogija.hr/ekvilibrij/izvannastavne-aktivnosti-i-njihov-utjecaj-na-ucenikovo-slobodno-vrijeme.html> Поцећено 01.06.2024.

Janković, B. (2016). Stavovi vaspitača o rekreativnim aktivnostima dece u predškolskim ustanovama. *Savremeno predškolsko vaspitanje i obrazovanje: izazovi i dileme*, str. 341–349

Kolarov, N. (2007). Dete i sport. *Sportska medicina*, Vol.5 No 1, str.22-26.

Ковачевић, М. (2022). Заступљеност физичке активности деце у предшколској установи, дипломски рад. Нови Сад: Висока школа струковних студија за образовање васпитача.

Krželj, V. (2009) *Dijete i sport*. Klinika za dječje bolesti Kliničkog bolničkog centra Split, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, Spilt.

Марковић, М., Шаин, М., Ковачевић, И., Коруга, Д., Ивановић, Р., Бељански-Ристић, Љ., Крсмановић, М., Гајић, З., Пековић, Д. (1997) *Корак по корак 2*, васпитање деце од три до седам година. Београд: Креативни центар.

Meusel, D. (2006): *Global Strategy on Diet, Physical Activity and Health*. A Framework to Monitor and Evaluate Implementation. Svetska zdravstvena Organizacija.

Milanović, D. (1997) *Priručnik za sportske trenere*. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu.

Mišigoj-Duraković, M. i sur. (1999). *Tjelesno vježbanje i zdravlje*. Zagreb: Grafos. Fakultet za fizičku kulturu.

National Association for Sport and Physical Education (2002). *Active start: A statement of physical activity guidelines for children birth to 5 years*. AAHPERD Publications, Oxon Hill.

Neljak, B. (2009.) *Kineziološka metodika u predškolskom odgoju, recenzirani interni nastavni materijal*. Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Николић, Д. И. (2019). Утицај спорта и физичког васпитања на раст, развој и здравље деце школског узраста. *Пословна економија*, Година XIII Број 1 Стр. 47 – 62.

Obesity: Preventing and Managing the Global Epidemic. Report of a WHO Consultation, WHO Technical Report Series (2000), No. 894. Geneva: World Health Organization .

Obradović, B., Madić, D., Milošević, Z., Maksimović, N., Mikalački, M., Kovačev-Zavišić, B. (2009): Uticaj različitih kinezioloških tretmana na telesnu kompoziciju i mineralni koštani sadržaj dečaka prepubertetskog uzrasta. *Medicinski pregled*. 62(1-2): 23-26.

Основе програма ПВО - Године узлета (2018). Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Peteh, M. (1991) *Psihičko zdravlje predškolskog djeteta*. Zagreb: Biblioteka Iskustva

Pravilnik o opštim osnovama predškolskog programa, Službeni glasnik RS - Prosvetni glasnik, br. 14/2006)

Pravilnik o osnovama programa odmora, rekreacije, klimatskog oporavka i nastave u prirodi (2006). Službeni glasnik Republike Srbije – Prosvetni glasnik, br. 52/95.

Радовановић Д., Игњатовић, А. (2013). Физиолошке основе тренинга силе и снаге. 2. издање. Јагодина: Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу.

Relac, M. (1975). *Rekreacija tjelesnim vježbanjem u procesu rada*. Zagreb: Sportska tribina.

Rečić, M. (2006). *Tjelesne aktivnosti u obitelji*. Đakovo: Tempo.

Ročić, K. (2019). *Tjelesna aktivnost djece predškolske dobi*. Učiteljski fakultet u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb.

Simić, M., Vuković, J., Marković, S., Vukadinović, M. (2015). Morphological characteristics and motor abilities of physically active and inactive female high-school students. *SportLogia*. 11(1): 34-42.

Sindik, J. (2008). *Sport za svako dijete*. Buševac: Ostvarenje.

Stanimirov, B., Zvekić-Forcan, J. (2012). Pozitivan uticaj sporta na prevenciju gojaznosti kod adolescenata. *Zdravstvena zaštita*. 41(2): 28-32

Stella, I. (1992) *Zdrav razvoj djeteta: Priručnik za roditelje, učitelje, odgajatelje i učenike*. Zagreb: Školske novine.

Tomac, Z., Vidranski, T. i Ciglar, J. (2015). Tjelesna aktivnost djece tijekom redovnog boravka u predškolskoj ustanovi. *Medica Jadertina* [online], 45(3-4), 97- 104. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/152224> Поцећено 28.05.2024.

UNESCO (1978). *International Charter of Physical Education and Sport*. Paris: United Nations Educational Scientific and Cultural Organization. http://www.unesco.org/education/pdf/SPORT_E.PDF pristupljeno dana 28.05.2024.

Findak, V., Delija, K. (2001). *Tjelesna i zdravstvena kultura u predškolskom odgoju*. Zagreb: Edip.

WHO (World Health Organization). (2004). *Global strategy on diet, physical activity and health*. Geneva: World Health Organization. http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA57/A57_9-en.pdf?ua=1 Pristupljeno 28.05.2024.

Wolanska, T. (1971). *Rekreacja fizyczna*. Warszawa: Wydawnictwa Centralnego Ośrodka Metodyki Upowszechniania Kultury.

ПРИЛОЗИ

Прилог бр. 1

АНКЕТА ЗА СТУДЕНТЕ ДРУГЕ ГОДИНЕ ВИСОКЕ ШКОЛЕ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА ВАСПИТАЧЕ И ПОСЛОВНЕ ИНФОРМАТИЧАРЕ

Релације теорије и праксе спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама за учење у вртићу

Поштоване колегинице,

С обзиром на то да живимо у време снажног технолошког развоја који је по мишљењу многих лекара узроковао појаву хипокинезије (недостатка кретања) код свих генерација, а нарочито код деце предшколског узраста, потреба за спортско-рекреативним активностима у вртићима не само да је пожељна и оправдана, већ и неопходно средство за очување здравља и нормалног раста и развоја деце, али и превенције болести и поремећаја. С тим у вези, анализа примене поменутих активности у вртићу је од изузетног значаја за подизање свести свих оних који се баве васпитањем и образовањем деце предшколског узраста. Како је често присутна разлика између теорије и праксе у примени спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења, циљ аутора истраживања је да за потребе мастер рада истражи Ваше мишљење о поменутих разликама и уз Вашу помоћ планира превентивне поступке како би се иста ублажила, а пракса у примени спортско-рекреативних активности у раду са децом унапредила.

Хвала Вам унапред!

Питања:

1. Шта подразумевају планиране ситуације учења по новим Основама програма предшколског васпитања и образовања?
 - d) ситуације у које се улази са намером да се нешто истражи, сазна, искуси, открије или представи
 - e) ситуације учења које планира и организује искључиво васпитач
 - f) ситуације у којима деца стичу знања
2. Ко покреће планиране ситуације учења у вртићу?

3. У чему се огледа важност примене спорстко-рекреативних активности у вртићу?

4. Како је могуће спортско-рекреативне активности које покреће васпитач ускладити са дечијим интересовањима?

5. Да ли и на који начин спортско-рекреативне активности могу да се ускладе са темом пројекта?

6. У којој је мери је могуће организовати спортско-рекреативне активности у планираним ситуацијама учења?

7. Колико често по Вашем мишљењу у вртићу треба организовати спортско-рекреативне активности у вртићу?

- a) свакодневно
- b) само у планираним ситиуацима учења

с) када се за то укаже потреба.

8. На који начин васпитач може да прошири дечија интересовања за физичке активности у вртићу?

9. У току ваше стручне праксе, да ли сте сведочили извођењу спортско-рекреативних активности у вртићу?

а) Да

б) Не.

10. У којој мери су по Вашем мишљењу спортско-рекреативне активности заступљене у вртићу?

а) веома ретко

б) понекад

с) често

11. Да ли сте током стручне праксе у вртићу сведочили примени неких од спортско-рекреативних активности у планираним ситуацијама учења (пешачење, пливање, вожња бицикла, вежбе на справама, вежбе обликовања, спортске игре и сл.)? Ако је Ваш одговор потврдан, неведите којим?

12. Како су васпитачи усклађивали спортско-рекреативне активности са актуелним темом пројекта у вртићу?

13. У којој мери се по вашем мишљењу разликује оно што сте усвојили из теоријских поставки везано за физичке активности предшколске деце и праксе која се спроводи у вртићу?

14. Због чега је по вашем мишљењу евидентна разлика између теорије и праксе у примени спортско-рекреативних садржаја у раду са децом предшколског узраста?

15. На који начин се по вашем мишљењу могу превазилазити разлике између теоријских и практичних методолошких поступака у примени спортско-рекреативних садржаја у раду са децом предшколског узраста?

-